10/02/2023

10 Φεβρουαρίου 1947: Υπογράφεται η συνθήκη εκχώρησης των Δωδεκανήσων στην Ελλάδα

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Τα Δωδεκάνησα (για την ακρίβεια είναι 14) ήταν από αρχαιοτάτων χρόνων δεμένα με τις τύχες του Ελληνισμού. Εν τούτοις, μόλις το 1947 ενσωματώθηκαν στο ελληνικό κράτος.

Εξαιτίας της γεωγραφικής τους θέσης δέχθηκαν καταστρεπτικές επιδρομές από τους **Πέρσες**, τους Σαρακηνούς, τους Βενετούς, τους Γενουάτες, τους **Σταυροφόρους** και τους Τούρκους (Σελτζούκους και Οθωμανούς). Από το 1309 περιήλθαν στην εξουσία των **Ιωαννιτών Ιπποτών** και έμειναν υπό την κυριαρχία τους έως το 1522, οπότε καταλήφθηκαν από τους Οθωμανούς Τούρκους. Με την έναρξη του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα του 1821, τα **Δωδεκάνησα** επαναστάτησαν, αλλά το 1830 επιστράφηκαν μαζί με τη Σάμο στην Οθωμανική Αυτοκρατορία, με αντάλλαγμα την **Εύβοια**, η οποία ενσωματώθηκε στο ελεύθερο ελληνικό κράτος.

ΕΜΠΡΟΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΕΘΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΣΕΛΙΔΕΣ 4

ΟΙ ΤΕΣΣΑΡΕΣ ΑΠΕΦΑΣΙΣΑΝ ΟΜΟΦΩΝΩΣ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΔΟΣΙΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΤΗΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

Ο κ. ΜΟΛΟΤΩΦ ΗΡΕ ΤΑΣ ΑΝΤΙΡΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ

Πῶς ἐλήφθη ἡ ἱστορικὴ ἀπόφασις ἀπὸ τὴν Διάσκεψιν

ΕΙΣ ΤΟΝ ΒΟΡΡΑΝ

Η ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ ΕΝ ΑΝΑΜΟΝΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΑΝΑΓΓΕΛΙΑΣ ΤΟΥ ΓΕΓΟΝΟΤΟΣ

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ

ΡΟΔΟΣ
ΚΑΛΥΜΝΟΣ
ΚΑΣΟΣ
ΚΩΣ
ΚΑΡΠΑΘΟΣ
ΠΑΤΜΟΣ
ΛΕΡΟΣ
ΝΙΣΥΡΟΣ
ΣΥΜΗ
ΤΗΛΟΣ
ΧΑΛΚΗ
ΑΣΤΥΠΑΛΑΙΑ

Η Ενσωμάτωση των Δωδεκανήσων στην Ελλάδα όπως παρουσιάστηκε από τον ελληνικό καθημερινό Τύπο Εφημερίδα Εμπρός, 28 Ιουνίου 1946.
(πηγή: Υπ. Εξωτερικών)

Η κατάληψη των **Δωδεκανήσων** από τους Ιταλούς το 1912 αναπτέρωσε τις ελπίδες των κατοίκων τους ότι σύντομα τα νησιά θα ενταχθούν στον εθνικό κορμό. Πράγματι, με τη συνθήκη των Σεβρών (10 Αυγούστου 1920) τα Δωδεκάνησα παραχωρούνταν στην Ελλάδα, με εξαίρεση τη Ρόδο, που θα παρέμενε για ένα διάστημα υπό ιταλική διοίκηση. Όμως, η ατυχής έκβαση της μικρασιατικής εκστρατείας έδωσε την ευκαιρία στους Ιταλούς να υπαναχωρήσουν και με την άνοδο του Μουσολίνι προσπάθησαν να τα εξιταλίσουν. Μετά τη συνθηκολόγηση των Ιταλών (1943), κύριοι των **Δωδεκανήσων** έγιναν οι Γερμανοί και μετά την παράδοση της Χιτλερικής Γερμανίας (Μάιος 1945), η **Μεγάλη Βρετανία.**

Ήταν η χρυσή ευκαιρία για την ενσωμάτωση των **Δωδεκανήσων** στο ελληνικό κράτος, την οποία η ελληνική διπλωματία δεν έπρεπε να αφήσει να πάει χαμένη. Ήταν απαίτηση του ελληνικού λαού και είχε χυθεί άφθονο ελληνικό αίμα για την εκδίωξη των Γερμανών από τα Δωδεκάνησα. Το θέμα θα λυνόταν οριστικά από τη Διάσκεψη Ειρήνης των νικητριών δυνάμεων του Β’ Παγκοσμίου Πολέμου, που θα συνερχόταν στο Παρίσι.

Η Ελλάδα δια του πρωθυπουργού **Κωνσταντίνου Τσαλδάρη** διαμήνυσε ότι θα έθετε στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων ως εθνικές διεκδικήσεις την πρόσκτηση της Βορείου Ηπείρου και των Δωδεκανήσων, τη διευθέτηση των ελληνοβουλγαρικών συνόρων, ενώ σκόπευε να θέσει και το ζήτημα της **Κύπρου** στη **Μεγάλη Βρετανία**. Από τις τέσσερις αυτές εθνικές διεκδικήσεις, μόνο το θέμα των Δωδεκανήσων ευοδώθηκε, χωρίς δυσκολίες και περιπλοκές.

Είναι γνωστό ότι ο Στάλιν και ο Τσόρτσιλ, κατά τη διάρκεια του **Β' Παγκοσμίου Πολέμου**, προσπάθησαν να δελεάσουν την Τουρκία, προσφέροντάς της ορισμένα παράκτια νησιά του Αιγαίου, προκειμένου να την πείσουν να βγει στον πόλεμο στο πλευρό των Συμμάχων ή τουλάχιστον να παραμείνει αυστηρά ουδέτερη. Επιπροσθέτως, ο **Στάλιν** είχε συνδέσει το θέμα των **Δωδεκανήσων** με την Τριπολίτιδα (σημερινή Λιβύη), για την οποία η Σοβιετική Ένωση είχε διατυπώσει το αίτημα να της ανατεθεί η εντολή.

Όμως, σε μια απρόσμενη στροφή της πολιτικής της, η **Σοβιετική Ένωση** συγκατατέθηκε να αποδοθούν τα Δωδεκάνησα στη Ελλάδα, στη συνεδρίαση των **Υπουργών Εξωτερικών** που προετοίμαζε τη **Διάσκεψη Ειρήνης** των **Παρισίων**. Η δήλωση έγινε στις 27 Ιουνίου 1946 από τον Υπουργό Εξωτερικών **Βιατσεσλάβ Σκριάμπιν,** γνωστότερο ως Μολότοφ, με μοναδικό όρο την αποστρατιωτικοποίηση των νησιών. Έτσι, προτού καν συνέλθει η Διάσκεψη Ειρήνης, το θέμα των Δωδεκανήσων είχε λάβει ευνοϊκή τροπή για την Ελλάδα.

Η είδηση για την απόδοση των Δωδεκανήσων στη **Ελλάδα** χαιρετίστηκε με μεγάλο ενθουσιασμό, σε μια περίοδο που η χώρα βρισκόταν στη δίνη του **Εμφυλίου Πολέμου.** Η Διάσκεψη της Ειρήνης συνήλθε στο **Παρίσι** από τις 29 Ιουλίου έως τις 11 Οκτωβρίου 1946, όπου τέθηκαν από ελληνικής πλευράς και τα θέματα της Βορείου Ηπείρου και της διευθέτησης των ελληνοβουλγαρικών συνόρων, χωρίς επιτυχία, αφού οι ΗΠΑ δεν θέλησαν να δυσαρεστήσουν τη σύμμαχό τους **Σοβιετική Ένωση** και τους δορυφόρους της **Αλβανία** και **Βουλγαρία**. Η

προσπάθεια της Τουρκίας να διεκδικήσει το Καστελόριζο και τη Σύμη έπεσαν στο κενό.

Στις 10 Φεβρουαρίου 1947 υπογράφηκε στο Παρίσι η **Συνθήκη Ειρήνης** με την **Ιταλία,** σύμφωνα με την οποία τα Δωδεκάνησα αποδίδονταν στην Ελλάδα, ενώ η Ιταλία υποχρεωνόταν σε αποζημίωση ύψους 105 εκατομμυρίων δολαρίων προς τη χώρα μας. Με επιμονή της σοβιετικής πλευράς, οριζόταν στο κείμενο ότι τα νησιά θα παρέμεναν αποστρατιωτικοποιημένα, πρόβλεψη που θα επικαλεστεί η Τουρκία κατά τρόπο καταχρηστικό μετά το 1974. Από την τουρκική ερμηνεία του κειμένου της ελληνοϊταλικής συνθήκης του 1947, σε συνδυασμό με τις ιταλοτουρκικές συμφωνίες του 1932, θα προκύψει και το ζήτημα των «γκρίζων ζωνών», που έθεσε η Άγκυρα μετά την Κρίση των Ιμίων το 1996.

Η τελετή παράδοσης των Δωδεκανήσων στην **Ελλάδα** από τις βρετανικές αρχές έγινε στις 31 Μαρτίου 1947 στη **Ρόδο** μέσα σε πανηγυρική ατμόσφαιρα. Πρώτος διοικητής των Δωδεκανήσων ανέλαβε ο αντιναύαρχος **Περικλής Ιωαννίδης,** με πολιτικό σύμβουλο τον πανεπιστημιακό και δικαστικό **Μιχαήλ Στασινόπουλο**, μετέπειτα πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας. Η επίσημη τελετή της ενσωμάτωσης έγινε στις 7 Μαρτίου 1948 και το 1955 τα Δωδεκάνησα έγιναν νομός με πρωτεύουσα τη Ρόδο.

Το διάγγελμα του Βασιλέως των Ελλήνων Παύλου στις 7 Μαρτίου 1948 προς τον λαό της Δωδεκανήσου στην Πλατεία Διοικητηρίου στη Ρόδο.

“Κατά την χαρμόσυνον αυτήν στιγμήν φέρω εις τους Έλληνας της Δωδεκανήσου τον αδελφικόν χαιρετισμόν του Ελληνικού Λαού.
Η σημερινή αγία ημέρα, κατά την οποίαν ικανοποιείται ο ζωηρότερος παλμός της Ελλάδος, είναι η ευτυχεστέρα ημέρα της ζωής μου. Ευχαριστώ τον Θεόν διότι έλαχεν εις εμέ η τιμή να περιβάλω με την ενεργόν στοργήν μου την Δωδεκάνησον και να ίδω κυματίζουσαν την Κυανόλευκον εις τον Ελληνικόν ουρανόν της.
Η σημερινή ημέρα επληρώθη με πολύ αίμα και πολλά δάκρυα, αλλά μόνον με αίμα και δάκρυα γράφονται ιστορίαι, όπως η Ελληνική.

Η Δωδεκάνησος υπήρξεν εις των λαμπροτέρων αστέρων εις τον ουρανόν του αρχαίου Ελληνικού πολιτισμού. Υπήρξεν πάντοτε ένδοξον προπύργιον των αγώνων της Φυλής και μήτηρ υπερηφάνων και ανδρείων τέκνων.

Υπήρξε πάντοτε πηγή ακτινοβολίας Ελληνικού πνεύματος. Η Δωδεκάνησος δεν είναι μόνον Ελληνική, είναι Ελλάς.

Είμαι ευτυχής και συγκεκινημένος. Αισθάνομαι να πτερυγίζουν χαρμοσύνως γύρω μας αι ψυχαί των νεκρών αδελφών μας του τελευταίου ενδόξου πολέμου και η

σκέψις μου την στιγμήν αυτήν στρέφεται προς τον Μέγαν Απόντα, τον αείμνηστον αδελφόν μου Βασιλέα Γεώργιον, τον νικητήν του Πολέμου της Αλβανίας.

Εν ονόματι της ικανοποιήσεως των ιερωτέρων ανθρωπίνων δικααιωμάτων,
Εν ονόματι της ενδόξου Ελληνικής Ιστορίας,
Ενώπιον της αιωνίας Ελλάδος και ενώπιον του Παντοδυνάμου Θεού
Κυρώνω την προσάρτησιν της Δωδεκανήσου εις την μητέρα Πατρίδα”

**Ο αντιναύαρχος Περικλής Ιωαννίδης υπογράφει το πρωτόκολλο παράδοσης των Δωδεκανήσων/ Πηγή: Σαν Σήμερα*